

Stručný obsah

<i>Estetická teorie</i>	7
<i>Paralipomena</i>	343
<i>První nástin</i>	435
<i>Editorský doslov</i>	473
<i>Doslov k českému vydání</i>	483
<i>Poznámky a odkazy k literatuře</i>	501
<i>Česko-německý slovníček</i>	525
<i>Slovníček cizojazyčných výrazů</i>	553
<i>Jmenný rejstřík</i>	567
<i>Obsah</i>	583

Obsah

<i>Stručný obsah</i>	5
<i>Estetická teorie</i>	7
<i>Umění, společnost, estetika</i>	9
Ztracená samozřejmost umění 9 • Kriticky k otázce původu 10 • Pravdivostní obsah a život děl 12 • Ke vztahu umění a společnosti 13 • Kritika psychoanalytické teorie umění 18 • Teorie umění u Kanta a Freuda 20 • „Umělecký požitek“ 24 • Estetický hedonismus a štěstí z poznání 27	
<i>Situace</i>	28
Rozpad materiálu 28 • Odumělečtění umění; ke kritice uměleckého průmyslu 29 • Řeč utrpení 32 • Filosofie dějin novosti 33 • K problému invariance; experiment (I) 38 • Obrana ismů 40 • Ismy jako sekularizované školy 40 • Udělatelnost a náhoda; moderna a kvalita 42 • „Druhá reflexe“ 42 • Novost a trvalost 43 • Dialektika integrace a „subjektivní bod“ 45 • Novost, utopie, negativita 49 Moderní umění a průmyslová výroba 50 • Estetická racionalita a kritika 53 • Kánon zákazů 54 • Experiment (II); vážnost a nezodpovědnost 56 • Ideál černého 59 • Poměr k tradici 60 • Subjektivita a kolektiv 61 • Solipsismus, mimetické tabu a svéprávnost 62 • „Métier“ 64 • Výraz a konstrukce 64	
<i>Ke kategoriím ošklivosti, krásy a techniky</i>	66
Ke kategorii ošklivosti 66 • Společenský aspekt a filosofie dějin ošklivosti 70 • K pojmu krásna 73 • Mimésis a racionalita 76 • K pojmu konstrukce 80 • Technologie 82 • Dialektika funkcionalismu 85	
<i>Přírodní krásno</i>	87
Verdikt o přírodním krásnu 87 • Přírodní krásno jako „vystoupení navenek“ 88 • O kulturní krajině 89 • Sepětí přírodního	

a uměleckého krásna 91 • Zkušenost z přírody je historicky de-
formovaná 94 • Analytický přístup k estetickému vnímání 96 •
Přírodní krásno jako zrušené dějiny 97 • Určitá neurčitelnost 99
• Příroda jako šifra usmířenosti 101 • Metakritika Hegelovy kri-
tiky přírodního krásna 102 • Přechod od krásna přírodního
k uměleckému 106

přev. a jmen.
Umělecké krásno: „apparition“, zduchovnění, názornost 107

„Nadbytek“ jako zdání 107 • Estetická transcendence a odkou-
zlení 108 • Osvícenství a hrůza 109 • Umění a to, co je umění cizí
111 • Nejsoucnost 113 • Obraznost 114 • „Exploze“ 115 • Obsa-
hy obrazů jsou kolektivní 117

Umění jako duchovnost 118 • Imanence děl a heterogennost
121 • K Hegelově estetice ducha 123 • Dialektika zduchovnění
125 • Zduchovnění a chaotičnost 127 • Názornost umění je apo-
rická 128 • Názornost a pojmovost; věcnost 132

Zdání a výraz 136

Krise zdání 136 • Zdání, smysl a „tour de force“ 141 • K záchra-
ně zdání; harmonie a disonance 144 • Výraz a disonance 148 •
Subjekt-objekt a výraz 149 • Výraz jako řečová kvalita 150 • Moc
a pojmové poznání 152 • Výraz a mimésis 153 • Dialektika niter-
nosti; aporie výrazu 155

Záhadnost, pravdivostní obsah, metafysika 158

Kritika a záchrana mýtu 158 • Mimetičnost a pošetilost 159 •
Cui bono 160 • Záhadnost a rozumění 161 • „Nic nezůstává bez
proměny“ 163 • Záhada, písmo, interpretace 166 • Interpretace
jako nápodoba 167 • „Blok“ 168 • Přerušená transcendence 169 •
Záhadnost, pravdivostní obsah, absolutno 170

K pravdivostnímu obsahu uměleckých děl 170 • Umění a filoso-
fie; kolektivní obsah umění 174 • Pravda jako zdání toho, co je
bez zdání 175 • Mimésis smrtelnosti a smíření 177 • Methexis
na temnotě 179

Soudržnost a smysl 181

Logičnost 181 • Logika, kauzalita, čas 182 • Účelnost bez účelu

185 • Forma 186 • Forma a obsah 190 • Pojem artikulace (I) 193
• K pojmu materiálu 195 • K pojmu látky; intence a obsah 197
Intence a smysl 200 • Krize smyslu 202 • Pojem harmonie a ideo-
logie uzavřenosti 207 • Afirmace 210 • Kritika klasicismu 212

Subjekt-objekt

215

Subjektivnost a objektivnost jsou ekvivokní; o estetickém citu 215 • Kritika Kantova pojmu objektivity 217 • Obtížná rovno-
záva 218 • Řečový charakter umění a kolektivní subjekt 219 •
K dialektice subjektu-objektu 222 • „Génius“ 223 • Originalita 226
• Fantazie a reflexe 227 • Objektivita a zvěcnění 229

K teorii uměleckého díla

231

Procesuálnost estetické zkušenosti; dílo jako proces 231 • Pomí-
jivost 234 • Artefakt a geneze 235 • Umělecké dílo jako moná-
da a immanentní analýza 236 • Umění a umělecká díla 238 • Kon-
stitutivnost dějin; „srozumitelnost“ 240 • Nezbytnost objektivace
a disociace 241 • Jednota a mnohost 244 • Kategorie intenzity
246 • „Proč lze dílo právem nazvat krásným“ 247 • „Hloubka“
249 • Pojem artikulace (II) 250 • K diferenciaci pojmu pokroku
251 • Vývoj produktivních sil 252 • Proměna uměleckých děl 253
• Interpretace, komentář, kritika 254 • Historičnost pravdivost-
ního obsahu; vznešenost v přírodě a v umění 255 • Vznešenost
a hra 258

Obecné a zvláštní

261

Nominalismus a zánik druhů 261 • K estetice druhů v antice 265
• O filosofii dějin konvencí 266 • K pojmu slohu 268 • Pokrok
umění 271 • Dějiny umění nejsou homogenní 273 • Pokrok
a ovládání materiálu 275 • „Technika“ 278 • Umění v průmy-
slovém věku 283 • Nominalismus a otevřená forma 287 • Kon-
strukce; statičnost a dynamičnost 290

Společnost

293

Podvojnost umění: fait social a autonomie; o fetišovosti 293 •
Recepce a produkce 297 • Výběr látky; umělecký subjekt; vztah
k vědě 300 • Umění jako postoj 303 • Ideologie a pravda 304 •

„Vina“ 306 • K recepci pokrokového umění 306 • Prostředkování mezi uměním a společností 308 • Kritika katarze; kýč a vulgárnost 310 • Vztah k praxi; účinek, prožitek a „otřes“ 314 • Angažovanost 321 • Estetismus, naturalismus, Beckett 324 • Proti řízenému umění 327 • Dnešní možnost umění 327 • Autonomie a heteronomie 330 • Politická opce 331 • Pokrok a reakce 334 • Umění a bída filosofie 336 • Prvenství objektu a umění 337 • Problém solipsismu a falešné smíření 338

Paralipomena

343

Teorie původu umění 426

První nástin

435

Zastaralost tradiční estetiky 437 • Změna funkce naivity 441
Nesmiřitelnost tradiční estetiky a současného umění 444 • Pravdivostní obsah a fetišismus uměleckých děl 447 • Potřebnost estetiky 448 • Estetika jako útočiště metafysiky 451
Estetická zkušenost jako objektivní rozumění 453 • Imanentní analýza díla a estetická teorie 457 • K dialektice estetické zkušenosti 458 • Obecné a zvláštní 459 • Kritika fenomenologického zkoumání původu 461 • Vztah k Hegelově estetice 462 • Otevřenosť estetiky; formální a obsahová estetika (I) 463 • Formální a obsahová estetika (II); normy a hesla 466
Metodologie, „druhá reflexe“, dějiny 468

Editorský doslov

473

Doslov k českému vydání

483

Poznámky a odkazy k literatuře

501

Česko-německý slovníček

525

Slovníček cizojazyčných výrazů

553

Jmenný rejstřík

567